

คู่มือ

การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การศึกษานอกโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

ความสนใจใฝ่รู้และสร้างสรรค์

ความมีน้ำใจ

ความเป็นไทย

บริโภคด้วยปัญญาในวิถีชีวิตไทย

ควบคุมตนเองอนาคต

เหตุผลเชิงจริยธรรม

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ความเชื่อในผลแห่งการกระทำของตน

ISBN 974-7397-31-5

กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
กรมการศึกษาออกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือ

**การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
การศึกษานอกโรงเรียน
เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม**

คำนำ

คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมเล่มนี้
กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ โดยกองพัฒนา
การศึกษานอกโรงเรียน ได้จัดทำขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายให้เป็นคู่มือการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย
นักศึกษานอกโรงเรียน

เนื้อหาของคู่มือ ประกอบด้วย แนวคิด หลักการ กระบวนการ
และกิจกรรมการฝึกเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม มุ่งเน้นกระบวนการ
เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมคิดร่วมทำ โดยใช้กิจกรรมฝึก
ปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดีและคนเก่ง รวมทั้งเป็นประโยชน์และคุณค่า
ของการประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรม อันจะส่งผลให้ชุมชน
สังคม และประเทศชาติ มีความสงบสุข

กรมการศึกษานอกโรงเรียน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมเล่มนี้ จะเป็นแนวทางใน
การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และเชื่อมโยงถึงการปฏิบัติให้บังเกิดแก่
ผู้เรียนโดยตรง กรมการศึกษานอกโรงเรียน ขอขอบคุณวิทยากรผู้ทรงคุณ
วุฒิ และผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำคู่มือไว้ ณ โอกาสนี้

(นายทองอยู่ แก้วไทรชะ)

อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

คำชี้แจง

คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นคู่มือครูในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัยที่มุ่งเน้นการสร้างคุณตระหนักเจตคติ และทัศนคติในการเรียนรู้คู่คุณธรรมตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

คู่มือเล่มนี้ประกอบด้วย เนื้อหา สาระวิทยากร กระบวนการ และวิธีการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมตลอดจนตัวอย่างการจัดกิจกรรมในลักษณะการเข้าค่ายหรือการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ด้วยการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยเฉพาะ มีละเอียดดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความสำคัญ ความจำเป็นการเสริมสร้างวัฒนธรรม วัตถุประสงค์ คุณลักษณะพึงประสงค์ และการประเมินผล

บทที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้คู่คุณธรรม ประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญกระบวนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ กระบวนการจัดการเรียนรู้เจตคติแบบมีส่วนร่วม

บทที่ 3 ตัวอย่างกิจกรรมการจัดกระบวนการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมโดยการเข้าค่าย ประกอบด้วยตัวอย่างกิจกรรมทั้ง 8 คุณลักษณะ ซึ่งในบทนี้ให้ดำเนินการปรับกิจกรรม หรือกำหนดกิจกรรมได้ตามความเหมาะสมกับสภาพการณ์และความเป็นจริงตามสภาพท้องถิ่นได้

บทที่ 4 การประเมินผล เป็นการแนะนำแนวทางการประเมินผลกิจกรรม และแนวทางที่จะนำไปสู่การปลูกฝังคุณธรรมที่ยั่งยืน

กิจกรรมการเรียนรู้เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่นำเสนอในคู่มือฉบับนี้ ครูและผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยนหรือสร้างขั้นใหม่ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาวการณ์และความสนใจของกลุ่มเป้าหมายได้ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์เป็นสำคัญ

การประเมินผลกิจกรรม ให้ประเมินตามสภาพจริงโดยให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการประเมิน หากพบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้ปรับปรุงและแก้ไขจนผู้เรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ใช้ควรวัดศึกษาคู่มืออย่างละเอียด และทำความเข้าใจในทุกขั้นตอน วางแผนการทำงานอย่างรัดกุม รอบคอบ เพื่อผลงานที่มีประสิทธิภาพ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน ขอขอบคุณศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดน่าน จังหวัดหนองคาย จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตรัง จังหวัดลำปาง และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตธนบุรี ในการนำคู่มือทดลองไปใช้สอนในกิจกรรมพบกลุ่ม และกิจกรรมเข้าค่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต หากมีข้อคิดเห็นประการใดในการปรับปรุงคู่มือโปรดเสนอแนะมาได้ที่ กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 แนวคิดการจัดกิจกรรม การเรียนรู้คู่คุณธรรม	9
บทที่ 3 กิจกรรมการฝึกเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	26
บทที่ 4 การวัดผลประเมินผล	147

